

# Γιατί κέρδισε ο Μπόρις

του Στέφανου Μπατσή

Το χθεσινό βράδυ αποδείχθηκε ιδιαιτέρως ευχάριστο για τον Μπόρις Τζόνσον και τους Τόρις και ιδιαιτέρως δυσάρεστο για το σοσιαλφιλελεύθερο Facebook και τον Γιάννη Βαρουφάκη, που για μια ακόμη φορά θα αναγκαστούν να πέσουν από τα σύννεφα. Το ενδεχόμενο μιας θριαμβευτικής επανόδου των Εργατικών στα έδρανα του βρετανικού κοινοβουλίου αποκλείστηκε από νωρίς, ενώ και η κρυφή ελπίδα των φίλων του Κόρμπυν ή/και των εχθρών του Μπόρις για μια ακόμη κυβέρνηση υπό την ομηρία του συντηρητικού, ενωτικού κόμματος DUP της Βόρειας Ιρλανδίας (hung parliament) συνετρίβη υπό το βάρος της πραγματικότητας. Το εκλογικό αποτέλεσμα δίνει μια άνετη πλειοψηφία στον Τζόνσον να προχωρήσει με την υπόθεση του Brexit, οι Εργατικοί βρίσκονται σε ιστορικά χαμηλά με τον Κόρμπυν ηττημένο και υπ' ατμόν, και στη Σκωτία προετοιμάζονται για αναμόχλευση του αυτονομιστικού αιτήματος μετά τη σαρωτική επικράτηση του Σκωτσέζικου Εθνικού Κόμματος. Όσοι βρέθηκαν απροετοίμαστοι για το νέο τοπίο που διαμορφώνεται, ας πρόσεχαν. Τα σημάδια ήταν εκεί από το καλοκαίρι και την ανάληψη της πρωθυπουργίας από τον Μπόρις, ενώ η αλληλουχία γεγονότων που ακολούθησε, περισσότερο ενίσχυσε παρά αποδυνάμωσε τα σχέδιά του για ισχυροποίηση της θέσης των Τόρις στο μετεκλογικό σκηνικό. Σε επόμενο σημείωμα θα μπορούσαμε κάλλιστα να σκιαγραφήσουμε τα νέα δεδομένα. Σήμερα, ενώ η κάλπη είναι ακόμη ζεστή, θα περιοριστούμε στον εντοπισμό ορισμένων από τα σημεία που οδήγησαν τον Μπότζο στη χθεσινή νίκη.

1. Η μετάβαση στην πρωθυπουργία από τη «ναι μεν, αλλά» Τερέζα Μέι στον «get the job done» Μπόρις Τζόνσον χωρίς τη μεσολάβηση εκλογών, έδωσε τη δυνατότητα της ανασύνταξης και της αναδιάταξης των πολιτικών προτεραιοτήτων στους Τόρις, χωρίς μεγάλα πολιτικά κόστη. Η διαχείριση του Brexit αναδείχθηκε φυσιολογικά σε κορυφαίο ζήτημα και γύρω απ' αυτό έγιναν κι οι επιλογές

των υποψηφίων. Το κόμμα εκκαθαρίστηκε σε σημαντικό βαθμό από την εσωτερική αντιπολίτευση, ενώ εντελώς χαρακτηριστικό είναι ότι όσοι «αντάρτες» των Συντηρητικών κατήλθαν ως μεμονωμένοι υποψήφιοι στις χθεσινές εκλογές (κάτι που το εκλογικό σύστημα της Βρετανίας διευκολύνει) καταποντίστηκαν. Επιπρόσθετα, ο Μπόρις κατόρθωσε να παίξει ολομόναχος μπάλα στο πλειοψηφικό κοινό του Brexit, ύστερα από τη μαζική απόσυρση των υποψηφίων του Νάιτζελ Φάρατζ. Αντιθέτως, η θέση αντιπολίτευσης των Εργατικών και του Κόρμπυν τους κληροδότησε ανεπίλυτα εσωτερικά ζητήματα τα οποία σέρνουν από τις μέρες του δημοψηφίσματος μέχρι και σήμερα.

2. Το Brexit ως λαϊκή ετυμηγορία και αφήγημα διατηρεί στο ακέραιο τη δυναμική του. Είναι πασίδηλο ότι ο Μπόρις κέρδισε τις εκλογές λόγω της προσήλωσης στην απόφαση υλοποίησης του Brexit και το γεγονός αυτό κρύβει, καλώς ή κακώς, και λίγη δικαιοσύνη μέσα του. Μπορεί στο «αντιλαϊκίστικο» στρατόπεδο ένθεν κακείθεν του πολιτικού φάσματος, το Brexit να σηματοδοτεί τη στροφή στον εθνικισμό και τον απομονωτισμό ή και μια επιστροφή στη φαντασμένη γελοιότητα της απεχθέστερης αυτοκρατορίας που είδε ποτέ ο πλανήτης, αλλά από την άλλη πλευρά it is what it is και οι Τόρις, το αρχαιότερο κόμμα της Ευρώπης, το κατάλαβαν από νωρίς και το εγκολπώθηκαν. Ο Κόρμπυν, με τη στρατηγική που επέλεξε, είχε να ανεβεί ένα βουνό και μάλλον ήταν εκ προοιμίου καταδικασμένος σε αποτυχία. Σε ένα τόσο πολωμένο πεδίο, επιχείρησε να μεταφέρει τον δημόσιο διάλογο από τη διαχείριση της απόφασης του δημοψηφίσματος σε μια προγραμματική συζήτηση, εκφράζοντας τις θέσεις μια αριστερόστροφης σοσιαλδημοκρατίας. Εκ του αποτελέσματος απέτυχε παταγωδώς, αλλά μάλλον το παιχνίδι ήταν χαμένο εξ αρχής, και τώρα οι μπλαιρικοί τον περιμένουν στη γωνία, για να αφυδατώσουν έτι περισσότερο το κόμμα της βρετανικής

εργατικής τάξης από τα κοινωνικά του ερείσματα.

3. Ο Μπότζο δεν είναι ακριβώς αυτός που νομίζουμε, ή μάλλον αυτός που τα σοσιαλφιλελεύθερα δυτικά μέσα μας επιτρέπουν να γνωρίσουμε. Δεν είναι ένας μικρός Τραμπ, δεν είναι ένας υπερσυντηρητικός πολιτικός τύπου Ορμπάν, δεν είναι νεωτεριστικά επικίνδυνος σαν τον Σαλβίνι, ούτε και φασίζων σαν τη Λεπέν. Όπως δήλωνε τον Σεπτέμβριο στο υπουργικό του συμβούλιο, είναι ο «πιο φιλελεύθερος (liberal) συντηρητικός πρωθυπουργός εδώ και δεκαετίες». Άλλωστε, προτού προσαρμοστεί στην πραγματικότητα του Brexit, του ευρωσκεπτικισμού και της κριτικής στην πολιτική παγκοσμιοποίηση, διετέλεσε δήμαρχος του Λονδίνου, της πόλης όπου μιλιούνται οι πιο πολλές γλώσσες παγκοσμίως, υλοποιώντας μια εν πολλοίς φιλελεύθερη, μητροπολιτική ατζέντα με κουλ και παιγνιώδες περίβλημα. Ας σημειωθεί εδώ πως ο Τζέρεμι Χαντ, ο έτερος καλοκαιρινός διεκδικητής της ηγεσίας των Τόρις, εξέφραζε ανοιχτά σαφώς πιο αντιμεταναστευτικές θέσεις. Επομένως, ο Μπόρις είχε τη δυνατότητα να αντλήσει τόσο από τα απογοητευμένα με τη διαχείριση του Brexit εργατικά στρώματα της Μέσης Αγγλίας, όσο κι από τους κεντροδεξιούς χίπτερ των μεγάλων πόλεων, οι οποίοι δεν βλέπουν στο πρόσωπό του κανένα σοβαρό φόβητρο για τα ατομικά δικαιώματα και τις ελευθερίες. Το κυριότερο χαρακτηριστικό του Τζόνσον, αυτό το οποίο του έχει επιτρέψει να πεθάνει και να επανέλθει αρκετές φορές επαγγελματικά και πολιτικά, είναι η φοβερή του προσαρμοστικότητα, η ευελιξία του ως προς την επιλογή συγκεκριμένων θέσεων και αξιών. Αυτό μαζί με την ευτράπελη συμπεριφορά που συχνά υιοθετεί μαλακώνουν το μείγμα της (νεοφιλελεύθερης) πολιτικής που ασκεί και θα ασκεί και δίνουν μια εικόνα χαλαρότητας σαν να λέει στους ψηφοφόρους «μάγκες αράξτε, θα τη βρούμε την άκρη και θα το διασκεδάσουμε κιόλας».

4. Το μανιφέστο του Κόρμπυν είναι όντως μια δέσμη πολιτικών θέσεων που μπορεί να συγκινήσει, να διεγείρει ακροατήρια και να κινητοποιήσει τους -πιο νέους- ψηφοφόρους. Οι εμφανίσεις του σε μεγάλα μουσικά φεστιβάλ της εναλλακτικής νεολαίας όπως το Glastonbury, η στήριξη που του παρείχαν καλλιτέχνες διαφόρων εκδοχών της νεανικής υποκουλτούρας, όπως οι ράπερ της grime, και το χίπτερ buzz γύρω από την παρουσία του συνιστούν ενδιαφέρουσες εικόνες από το παρελθόν και το μέλλον, αλλά αγνοούν την πραγματικότητα της παρούσης στιγμής. Το 2019 το μητροπολιτικό, κοσμοπολίτικο μελίσσι των περιθωριοποιημένων νέων και των μεσοαστών των πόλεων μπορεί να κάνει αρκετό θόρυβο στα σόσιαλ μίντια, μπορεί να δημιουργεί ωραίες εικόνες και αστεία μιμς, αλλά δεν γίνεται να κερδίσει τις καρδιές των μαζών, οι οποίες, δικαίως ή αδίκως, αισθάνονται οι ριγμένες της υπόθεσης της παγκοσμιοποίησης και της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Ο Τζόνσον, ένας αριστοκράτης δεξιός χίπτερ, το αντιλήφθηκε με συνοπτικές διαδικασίες. Ο Κόρμπυν των αντιπολεμικών διαδηλώσεων και της βαριάς παρακαταθήκης στην αριστερή πτέρυγα των Εργατικών είτε το αγνόησε είτε δεν κατόρθωσε να πατήσει ολοκληρωτικά πόδι στο ίδιο του το κόμμα. Όπως και να 'χει, καληνύχτα και καλή τύχη με τις επιλογές κυβερνήσεων και λαού που έρχονται.